Call for papers - Mall för abstracts
Forskningsbaserad undervisning – Teori och praktik i samverkan
3 november 2026

Samplanering av undervisning i förskolan, exemplet matematik

Tänkt målgrupp är lärare och rektorer. Nyckelbegrepp är: förskola, planering, samplanering, matematikundervisning

Josefin Rostedt
Josefin.rostedt@ju.se
Högskolan för lärande och kommunikation

Inledning

Presentationen liksom min pågående forskning handlar om undervisningsplanering i förskolan. Som företeelse är planering aktuellt av olika anledningar, inte minst eftersom den i förskolans nuvarande läroplan (*Läroplan för förskolan : Lpfö 18 reviderad 2025*, 2025) har placerats under förskollärarens undervisningsansvar. Samtidigt följs planering av en historik som visar att förskollärare har favoriserat det spontana arbetssättet och barns valfrihet i nuet framför det planerade och målstyrda (Doverborg et al., 2019). Att i planering beakta möjligheter till barns initiativ i nuet beskrivs av Björklund och Barendregt (2016) som både svårt och utmanande. De menar att sådan planering ställer höga krav på förskollärarens skicklighet i att planera undervisning. Därtill står både förskola och skola inför en nationell reform där lärares planeringstid ska regleras (SFS, 2026:1487). Hur planeringstid ska fördelas och disponeras i förskolan behöver förhållas till förskolans tradition av att arbeta och planera i arbetslag. I presentationen belyser jag arbetslagsvis samplanering med fokus på matematik. Matematik fungerar i avhandlingen som ett exempel på innehåll som ska planeras.

Syfte/forskningsfråga

Syftet med avhandlingen är att ur ett inifrånperspektiv undersöka matematikplanering i förskolan och hur samplanering av matematikundervisning tar form på förskolepedagogiska premisser. I denna presentation riktas fokus mot avhandlingens första forskningsfråga med vilken jag undersöker vilka teman som återkommer när arbetslag samplanerar på lärarnivå och vilket utrymme matematik ges i samplanering.

Teori

Doktorandprojektet ramas in av icke-affirmativ didaktik (Uljens & Nordin, 2022) och kritisk-konstruktiv didaktik (Klafki, 2021) som båda har rötter i tysk bildningsteoretisk didaktik.

Metod

Avhandlingen utgår från ett etnografiskt angreppssätt och deltagande observation (Fangen, 2005). Det empiriska materialet har samlats in i två förskoleområden varav det ena prioriterar arbetet med matematik, det andra barns delaktighet. Datamaterialet består av ljudinspelningar (43h) från fyra arbetslags planeringsmöten vilka har analyserats tematiskt. Därtill har deskriptiv statistik använts för att undersöka vilket utrymme matematik ges i samplaneringen.

Preliminära resultat

Resultatet är preliminärt och visar att planering innehåller samtal om pedagogiska skeenden, organisationen på avdelningen samt förskolans uppdrag och lokala villkor. Förskolepersonalen både kommenterar och samtalar om sina planeringsunderlag och de digitala verktyg som används under planeringsmötet. Utöver detta förekommer småprat mellan kollegor. Den kvantitativa analysen visar att planering av matematikundervisning ges olika utrymme, från låg (7 %) till hög grad (15 %) vilket till viss del speglar respektive förskoleområdes prioritering.

Referenser

Björklund, C., & Barendregt, W. (2016). Teachers' Pedagogical Mathematical Awareness in Swedish Early Childhood Education. *Scandinavian journal of educational research*, *60*(3), 359-377. https://doi.org/10.1080/00313831.2015.1066426

Doverborg, E., Pramling, N., & Pramling Samuelsson, I. (2019). *Att undervisa barn i förskolan*. Liber.

Fangen, K. (2005). *Deltagande observation*. Liber.

Klafki, W. (2021). *Dannelsesteori og didaktik nye studier* (3. udgave, 5. oplag. ed.). Klim.

Läroplan för förskolan : Lpfö 18 reviderad 2025. (2025). Skolverket.

SFS. (2026:1487). *Förordning om omfattning av tiden för lärares och förskollärares undervisningsuppdrag*.

Uljens, M., & Nordin, A. (2022). Icke-affirmativ didaktik för skolan. In A. Nordin & M. Uljens (Eds.), *Didaktikens språk : om skolundervisningens mål, innehåll och form* (Första upplagan ed.). Gleerups Utbildning AB.